

Temat: WSZYSCY JESTEŚMY NIE Z TEJ ZIEMI
scenariusz warsztatów na podstawie książki Artura Gębki

„Zwierzę nie z tej ziemi”

WARTOŚCI - ŻYCZLIWOŚĆ

EMOCJE - WSPÓŁCZUCIE

Opracowała: Anna Giniewska

Adresaci: dzieci w wieku 4-8 lat

Czas trwania: 60 minut

Miejsce: sala lekcyjna / biblioteka / świetlica

Cele główne

- Kształtowanie postawy życzliwości i współczucia wobec innych ludzi, w tym osób nowych, nieznanych lub „innych”.
- Rozwijanie umiejętności społecznych i współpracy w grupie, takich jak komunikacja, pomoc, uważność na innych oraz wspólne rozwiązywanie zadań.
- Wspieranie rozwoju emocjonalnego dzieci poprzez rozpoznawanie, nazywanie i rozumienie emocji, ze szczególnym uwzględnieniem empatii wobec osób w sytuacji niepewności lub wykluczenia.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia, czym jest współczucie i życzliwość oraz podaje przykłady ich okazywania w codziennych sytuacjach,
- rozumie, że osoby nowe lub nieznanne mogą odczuwać różne emocje,
- potrafi rozpoznać i nazwać podstawowe emocje własne i innych osób,
- potrafi wskazać sposoby udzielenia wsparcia osobie zagubionej, nowej lub smutnej,

- potrafi współpracować w grupie podczas zadań ruchowych i konstrukcyjnych,
- potrafi wyrazić życliwość poprzez gest, słowo lub działanie.

Materiały i środki dydaktyczne

- woreczek/pudełko z obrazkami zwierząt
- ilustracje/ślady zwierząt i człowieka
- kartki papieru
- kredki/flamastry
- taśma/klej do przyklejania prac
- małe piłeczki (symbol „życliwości”)
- kartki lub tekturowe podkładki do transportu
- duży arkusz papieru lub materiał („koc”)
- maskotka alpaki

Metody pracy

- rozmowa kierowana
- praca w grupach
- działania praktyczne i ruchowe
- elementy dramy i zabawy tematycznej
- ekspresja plastyczna.

Formy pracy

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Literatura:

- Gębka Artur: *Zwierzę nie z tej ziemi*, Magiczne, Warszawa 2024.
- Koźmińska Irena, Olszewska Elżbieta: *Z dzieckiem w świat wartości*, CPCD, Prószyński i S-ka, Warszawa 2018.
- Buchner Anna, Cieślukowska Dominika i in., *Scenariusze zajęć i propozycje zabaw integracyjnych*, CEO, Warszawa 2015.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Zabawa wprowadzająca¹

Zapraszamy jedno dziecko by było reżyserem zabawy. Poproś, aby stanął naprzeciwko grupy uczestników warsztatów i po kolei wywoływał poszczególne osoby, wybierając z woreczka/pudełka obrazki różnych zwierząt, Dziecko losuje zwierzę i mówi: *Ewa przyjdź do mnie jak żółw, Przemek przyjdź do mnie jak słoń.*

2. Ślady

W sali rozmieszczone są na podłodze różne ślady zwierząt (kota, konia, kozy, owcy, indyka, dorosłego człowieka i małej dziewczynki, są też znaki zapytania). Zadaniem uczestników warsztatów jest dopasowanie śladów do obrazków bohaterów książki.

3. Głośne czytanie fragmentu z książki Artura Gębki pt. *Zwierzę nie z tej ziemi.*

Osoba prowadząca czyta rozdział piąty pt. Transporter., który opowiada o tym, że w gospodarstwie Pana Kapustki ma się pojawić ktoś nowy.

4. Transporter życzliwości

Rozmawiamy z dziećmi o tym, czym jest życzliwość. Nawiązujemy do tekstu książki: *W transporterze przyjechał ktoś nowy. Nikt jeszcze go dobrze nie zna i nie wie, co czuje i czego może się obawiać. Chcemy jednak, aby poczuł się w gospodarstwie pana Kapustki bezpiecznie i dobrze, dlatego wspólnie zastanawiamy się, jak można okazać nowej osobie życzliwość i sprawić, by nie czuła się samotna.*

Prowadzący wyjaśnia dzieciom, że w gospodarstwie pana Kapustki z książki *Zwierzę nie z tej ziemi* życzliwość pomagała oswoić strach i sprawiała, że ktoś nowy przestawał być obcy. Dziś dzieci spróbują wspólnie „dostarczyć życzliwość” do nowego mieszkańca gospodarstwa.

Dzieci dzielą się na kilkusobowe grupy. Każda grupa otrzymuje kartki papieru lub

¹ Buchner Anna, Cieślukowska Dominika i in., *Scenariusze zajęć i propozycje zabaw integracyjnych*, CEO, Warszawa 2015, s. 5.

tekturowe podkładki oraz małą piłeczkę symbolizującą dobre słowa, pomoc i życzliwe gesty. Zadaniem grupy jest przetransportowanie piłeczki z punktu A do punktu B wyłącznie za pomocą kartek - tak, aby piłeczka ani przez chwilę nie dotknęła podłogi. Dzieci muszą współpracować, uważnie się komunikować i pomagać sobie nawzajem, ponieważ jeśli piłeczka spadnie, transport trzeba rozpocząć od początku.

Po zakończeniu zabawy prowadzący rozmawia z dziećmi o tym, co pomagało grupie osiągnąć cel. Dzieci zauważają, że tak jak w książce, najważniejsze były współpraca, cierpliwość, wspieranie się i uważność na innych. Prowadzący podsumowuje, że życzliwość działa podobnie - kiedy przekazujemy ją dalej wspólnie i ostrożnie, może dotrzeć do każdego, nawet do kogoś zupełnie nowego i „nie z tej ziemi”.

ŻYCZLIWOŚĆ - to bezinteresowna pomoc innym, uprzejmość, troska o ich potrzeby i gotowość do ich zaspokojenia. Wyraża się dobrą wolą, wynika z sympatii i zaufania do ludzi, z przekonania, że są dobrzy, a ich potrzeby - ważne. U podłoża tej wartości leży też wiara, że możemy na siebie wzajemnie liczyć oraz przekonanie, że nie należy własnych interesów przedkładać ponad dobro innych ludzi.

5. Zwierzę nie z tej ziemi - praca plastyczna

Uczestnicy dostają kartki, każdy na za zadanie namalować wg instrukcji (s. 43-44) zwierzę nie z tej ziemi. Po namalowaniu, rozmawiamy co to może być za zwierzę? Jak myślicie? Tym zwierzęciem jest alpaka Amelia.

6. „Koc dla przybysza”

Prowadzący przypomina dzieciom, że bohaterowie książki *Zwierzę nie z tej ziemi* początkowo nie wiedzieli, kim jest tajemniczy przybysz i co może czuć. Mimo niepewności stopniowo zaczęli oswajać strach i dostrzegać, że ktoś nowy może potrzebować przede wszystkim spokoju, bliskości i życzliwości.

Na środku sali rozłożony zostaje duży papierowy arkusz „koc” lub prawdziwy materiał. Prowadzący mówi dzieciom, że jest to „koc współczucia” dla kogoś, kto czuje się samotny, przestraszony albo zagubiony.

Rozmawiamy o tym czym jest współczucie.

WSPÓŁCZUCIE: stan psychiczny osoby, która wczuwa się w sytuację kogoś, kogo spotkało coś złego lub ma kłopoty, i której z tego powodu jest bardzo przykro.

Następnie dzieci zastanawiają się, co mogłoby dać takiej osobie poczucie ciepła i bezpieczeństwa. Na małych kartkach rysują lub zapisują swoje pomysły, np. „dobre słowo”, „zaproszenie do zabawy”, „cierpliwość”, „przytulenie”, „uśmiech”, „wysłuchanie”, a potem przyklejają je do wspólnego koca. Kiedy koc się zapełni, grupa ogląda wszystkie pomysły i rozmawia o tym, że współczucie często działa właśnie jak ciepły koc - nie zabiera problemów, ale sprawia, że trudne emocje stają się łatwiejsze do uniesienia. Na zakończenie dzieci siadają wokół „koca” i wspólnie zastanawiają się, jak można okazywać takie wsparcie każdego dnia osobom, które są nowe, smutne albo „nie z tej ziemi”.

7. Krąg życzliwości

Na zakończenie dzieci dostają maskotkę alpaki, podają sobie i kończą zdanie: *Jestem życzliwy, bo...* Dziękujemy wszystkim za udział w warsztatach.